

መጽሐፈ ዳንኤል - ሃያ ሰባት

ሌላ ምስጢራዊ ሕልም

Jeff Pippenger

2023-12-22

ናቡከደነጾር ያየው ሁለተኛው ሕልም፣ በ1798 የተፈታውን “የእውቀት መጨመር” ለመምጣትና ለመመርመር ሁለት የአምልኮ ክፍሎች የሚጠሩበትን “የፍጻሜ ዘመን” ያመለክታል። ከዚያም ዳንኤል በቤልጣሻጽር ደግሞ ይለያል፤ ይህም እርሱን እንደ እግዚአብሔር ቃል ኪዳን ሕዝብ ያመለክተዋል። ምክንያቱም የስም ለውጥ በትንቢታዊ መልኩ የቃል ኪዳን ግንኙነትን ያመለክታል። ናቡከደነጾር ዳንኤል የመንፈስ ቅዱስ እጅግ ቅርብ መኖሩን አመነ፤ እናም ከዳንኤል ጋር ቀደም ሲል ካለው ልምምድ የተነሣ፣ “ምንም ምስጢር” ዳንኤልን እንደሚያስጨንቀው አሰበ፤ ነገር ግን የዚህ ሕልም ምስጢር ዳንኤልን አስጨነቀው።

አቤቱ ቤልጣሻጽር፣ የሰማይ አማልክት መንፈስ በአንተ ውስጥ እንዳለ አውቃለሁና፣ ምስጢርም ምንም አያስጨንቅህምና፣ ያየሁትን የሕልሜን ራእይ እና ትርጓሜውን ንገረኝ። በአልጋዬ ላይ ተኝቼ ሳለሁ የራሴ ራእዮች እንዲህ ነበሩ፤ እነሆም፡ በምድር መካከል አንድ ዛፍ አየሁ፡ ቁመቱም እጅግ ታላቅ ነበር። ዛፉ አደገ፡ በረታም፡ ቁመቱም እስከ ሰማይ ደረሰ፡ መታየቱም እስከ ምድር ዳርቻ ሁሉ ነበረ፤ ቅጠሉ ውብ ነበር፡ ፍሬውም ብዙ ነበር፡ በውስጡም ለሁሉ ምግብ ነበረ፤ የምድር አራዊት ከጥላው በታች ይጠለሉ ነበር፡ የሰማይም ወፎች በቅርንጫፎቹ ላይ ይኖሩ ነበር፡ ሥጋ ለባሽ ሁሉም ከእርሱ ይመገብ ነበር። በአልጋዬ ላይ ተኝቼ ሳለሁ በራሴ ራእዮች ውስጥ አየሁ፤ እነሆም፡ አንድ ጠባቂ እና ቅዱስ ከሰማይ ወረደ። በታላቅ ድምፅም ጮኸና እንዲህ አለ፤ ዛፉን ቁረጡ፡ ቅርንጫፎቹንም ቈርጡ፡ ቅጠሉን አራግፉ፡ ፍሬውንም በትኑ፤ አራዊቱ ከበታቹ ይሸሹ፡ ወፎቹም ከቅርንጫፎቹ ይርቁ፤ ነገር ግን የሥሮቹን ጉቶ በምድር ውስጥ ተዉት፡ በመስክ ለስላሳ ሣር ውስጥ በተረትና በናስ ቀለበት ታስሮ ይቀር፤ በሰማይም ጠል ይርጡብ፡ እድሉም በምድር ሣር ውስጥ ከአራዊት ጋር ይሁን፤ ልቡ ከሰው ልብ ይለወጥ፡ የአውሬም ልብ ይሰጠው፤ ሰባት ዘመናትም በእርሱ ላይ ይለፉ። ይህ ነገር በጠባቂዎች ድንጋጌ ነው፡ ውሳኔውም በቅዱሳን ቃል ነው፤ ይህም ሕያዋን ሁሉ ልዑል በሰው መንግሥት ላይ እንዲገዛ፡ ለሚፈልገውም እንዲሰጠው፡ በላዩም ከሰዎች ሁሉ የተዋረደውን እንዲያኖር እንዲያውቁ ነው። ይህን ሕልም እኔ ንጉሥ ናቡከደነጾር አይቻለሁ። አሁንም አንተ፡ አቤቱ ቤልጣሻጽር፣ ትርጓሜውን ግለጥ፤ ምክንያቱም በመንግሥቱ ያሉ ጥበቦች ሁሉ ትርጓሜውን ሊያሰውቁኝ አልቻሉም፤ አንተ ግን ትችላለህ፤ የቅዱሳን አማልክት መንፈስ በአንተ ውስጥ አለና። ከዚያም ስሙ ቤልጣሻጽር የነበረው ዳንኤል ለአንድ ሰዓት ያህል ደነገጠ፡ ሐሳቡም አስጨነቀው። ንጉሡም መልሶ እንዲህ አለ፤ ቤልጣሻጽር፣ ሕልሙ ወይም ትርጓሜው አያስጨንቅህ። ቤልጣሻጽርም መልሶ እንዲህ አለ፤ ጌታዬ ሆይ፡ ሕልሙ አንተን ለሚጠሉህ ይሁን፡ ትርጓሜውም ለጠላቶችህ። ዳንኤል 4፡9-19።

ዳንኤል በሕልሙና በትርጓሜው “ታወከ፤” ምክንያቱም ናቡከደነጾር በትርጓሜው ሊቀየም እንደሚችል ያስተውል ነበር፤ ነገር ግን ናቡከደነጾር እንዲናገር ካበረታታው በኋላ፣ ዳንኤል ለናቡከደነጾር የሚመጣውን ፍርድ ማስጠንቀቂያ አቀረበለት። ይህ የሚመጣው ፍርድ ማስጠንቀቂያ፣ በ1798 በፍጻሜው ዘመን የመጣው የመጀመሪያው መልአክ ማስጠንቀቂያ ምሳሌያዊ ምልክት ነው።

ከዚያም ዳንኤል፣ ስሙም ብልጣሶር የተባለው፣ ለአንድ ሰዓት ያህል እጅግ ተደነቀ፡ ሐሳቡም አስጨነቀው። ንጉሡም መልሶ እንዲህ አለ፤ ብልጣሶር ሆይ፡ ሕልሙ ወይም ትርጓሜው አያስጨንቅህ። ብልጣሶርም መልሶ እንዲህ አለ፤ ጌታዬ ሆይ፡ ሕልሙ አንተን ለሚጠሉህ ይሁን፡ ትርጓሜውም ለጠላቶችህ። ዳንኤል 4፡19።

ዳንኤል “ለአንድ ሰዓት ተደነቀ።” “ሰዓት” የሚለው ቃል በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ ከሚገኝባቸው አምስት ጊዜያት አንዱ ሲሆን፣ በብሉይ ኪዳን በሌላ ማንኛውም ቦታ አይገኝም። እዚህ ላይ እርሱ፣ የእውቀት መጨመርን የሚረዱትን “ጥበቦች” የሚወክል ዳንኤል፣ በጥቅምት 22፣ 1844 የምርመራዊ ፍርድ መከፈቱን የሚያውቅ የመጀመሪያውን መልእክ ማስጠንቀቂያ ለመስጠት የተዘጋጀበትን የጊዜ ወቅት ይወክላል። የዳንኤል የሕልሙ ትርጓሜ፣ የሚመጣ ፍርድ ማስታወቂያን ብቻ ሳይሆን፣ የመጀመሪያውን መልእክ ዘላለማዊ ወንጌል የሚወክል፣ ናቡከደነፆር ከኃጢአት እንዲቆም የሚጠራ ጥሪም ያካትታል። “ሰዓቱ” በትንቢታዊ መልኩ በዘመኑ ፍጻሜ ማለትም በ1798፣ የመጀመሪያው መልእክ ወደ ታሪክ በገባበት ጊዜ ይገኛል። የመጀመሪያው መልእክ ወደ ታሪክ የገባው በ1798 ሲሆን፣ ይህም በ723 ዓ.ዓ. የተጀመረውን በሰሜናዊው መንግሥት ላይ የወረደውን የእግዚአብሔር በቀል “ሰባት ዘመናት” መጨረሻ ላይ ነበር።

እነዚህ የበቀል ቀኖች ናቸውና፣ የተጻፉትም ሁሉ እንዲፈጸሙ። ነገር ግን በዚያ ዘመን ለእርጉዛንና ሕፃን ለሚያጠቡ ወዮላቸው! በምድር ላይ ታላቅ ጭንቀት፣ በዚህም ሕዝብ ላይ ቊጥ ይሆናልና። በሰይፍም አፍ ይወድቃሉ፣ ወደ አሕዛብም ሁሉ በምርኮ ይወሰዳሉ፤ የአሕዛብም ዘመን እስኪፈጸም ድረስ ኢየሩሳሌም በአሕዛብ ትረገጣለች። ሉቃስ 21፣22-24።

ናቡከደነፆር የሰሜኑ ንጉሥ ስለነበረ፣ በእግዚአብሔር በእስራኤል ሰሜናዊ መንግሥት ላይ ያመጣው የበቀል ዘመን ሁሉ በአውሬ ልብ ይኖር ዘንድ ነበር። ሉቃስም ኢየሩሳሌም የመረገጥ ፍጻሜ ነጥብን ሲያመለክት ያንኑ ዘመን በብዙ ቁጥር “ዘመናት” (“የአሕዛብ ዘመናት”) ብሎ ይለዋል።

እነርሱም በሰይፍ አፍ ይወድቃሉ፣ ወደ ሕዝቦችም ሁሉ ምርኮ ተወስደው ይሄዳሉ፤ አሕዛብም ዘመናቸው እስኪፈጸም ድረስ ኢየሩሳሌም በአሕዛብ ትረገጣለች። ሉቃስ 21፣24።

በራእይ መጽሐፍ ውስጥ፣ አሕዛብ መቅደሱንና ሠራዊቱን የሚረግጡበት ዘመን በቀላሉ አንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድስ ዓመታት ተብሎ ተለይቶ ተገልጦአል፤ ምክንያቱም ይህ በቀላሉ የጳጳሳዊ ስደትን ዘመን ብቻ ለማጉላት ነበር።

ነገር ግን ከቤተ መቅደሱ ውጭ ያለውን አደባባይ ተወው፤ አትለካውም፤ ለአሕዛብ ተሰጥቶአልና፤ እነርሱም ቅድስቲቱን ከተማ አርባ ሁለት ወር ይረግጧታል። ለሁለቱም ምስክሮቹ ሥልጣን እስጣለሁ፣ ማቅ ለብሰውም አንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድስ ቀን ይትንቢት ይናገራሉ። ራእይ 11፣2, 3።

በዳንኤል ለናቡከደነፆር የተሰጠው የማስጠንቀቂያ መልእክት፣ የሚመጣውን ፍርድ የሚያስጠነቅቅ መልእክትን ይወክላል። የዚያ የማስጠንቀቂያ መልእክት መምጣት በምልክታዊ ሁኔታ በ1798 ዓ.ም. ውስጥ ተቀምጧል፤ ይህም የመጀመሪያው መልእክ ሊቀርብ ያለውን የምርመራ ፍርድ ለማስጠንቀቅ የመጣበት ጊዜ ነው። በናቡከደነፆር ላይ የተነገረው ፍርድ በአራተኛው ምዕራፍ ውስጥ “ሰዓት” የሚለው ቃል በሁለተኛ ጊዜ በተጠቀሰበት ስፍራ ተፈጸመ።

ይህ ሁሉ በንጉሡ በናቡከደነፆር ላይ መጣ። ከአሥራ ሁለት ወር መጨረሻ በኋላ በባቢሎን መንግሥት ቤተ መንግሥት ውስጥ ይመላለስ ነበር። ንጉሡም ተናግሮ እንዲህ አለ፤ “ይህች ታላቁቱ ባቢሎን የመንግሥቱ መኖሪያ እንድትሆን በኃይሌ ብርታት እና ለግርማዬ ክብር እኔ የሠራኋት አይደለችምን?” ቃሉ ገና በንጉሡ አፍ ሳለ ከሰማይ ድምፅ ወረደ እንዲህም አለ፤ “ንጉሥ ናቡከደነፆር ሆይ፣ ይህ ለአንተ ተነግሮአል፤ መንግሥቱ ከአንተ ርቆአል። ከሰዎችም ያበርሩሃል፣ መኖሪያህም ከምድር አራዊት ጋር ይሆናል፤ እንደ በሬም ሣር እንድትበላ ያደርጉሃል፣ ልዑል በሰዎች መንግሥት ላይ እንዲገዛ እና ለሚፈቅደውም እንዲሰጠው እስክታውቅ ድረስ ሰባት ዘመን ያልፉብሃል።” በዚያችም ሰዓት ነገሩ በናቡከደነፆር ላይ ተፈጸመ፤ ከሰዎችም ተባረረ፣ እንደ በሬም ሣር በላ፣ ሰውነቱም በሰማይ ጠል ረጠበ፣ ጠጉሩ እንደ ንስር ላባ እስኪረዝም ድረስ እና ጥፍሮቹ እንደ ወፎች ጥፍር እስኪሆኑ ድረስ። ዳንኤል 4፣28-33።

ፍርድ ኔቡከደነፆር ልቡን ወደ ትዕቢት ከፍ ባደረገበት በዚያው “ሰዓት” እንደ ተነገረ መጣ። እንደ ተነገረውም የምርመራ ፍርድ የእግዚአብሔር “የምርመራ ፍርድ ሰዓት” በተጀመረ ጊዜ መጣ።

“የእግዚአብሔር ፍርድ ሰዓት” በጥቅምት 22፣ 1844 ሁለት የአምላኪዎች ክፍሎችን አፍርቶ ነበር፤ እነዚህም በዳንኤል ምዕራፍ አሥራ ሁለት “ጠቢባን” እና “ክፉዎች” ተብለው የተወከሉ ነበሩ፤ እንዲሁም በአሥሩ ድንግል ምሳሌ “ጠቢባን” ወይም “ሰነፎች” ተብለው የተወከሉ ነበሩ፤ እንዲሁም በዕንባቆም ምዕራፍ ሁለት በእምነት የጸደቁ እንደሆኑ የተወከሉ ነበሩ፤ እነርሱም ፍርድ በመጣበት “ሰዓት” ናቡከደነፆር ያሳየውን ያንኑ ባሕርይ ከገለጡት ጋር ተቃርነው ነበር።

እነሆ፣ ነፍሱ የተነፈሰችው በእርሱ ውስጥ ቅን አይደለችም፤ ጻድቅ ግን በእምነቱ ይኖራል። ዕንባቆም 2፡4።

በእያንዳንዱ ከሦስቱ መስመሮች ውስጥ ያሉት ሁለቱ ክፍሎች፣ የእርሱ ፍርድ “ሰዓት” በ1844 ጥቅምት 22 በደረሰ ጊዜ ተገለጡ፤ ይህም የናቡከደነፆር የፍርድ “ሰዓት” የሚወክለው ነገር ነው። 1798 ደግሞ የ“ሰባት ዘመናት” “የመጀመሪያው” ቍጣ መደምደሚያ ነበር፤ በዚያን ጊዜ ጳጳሳዊነት ገዳይ ቍስል ስለ ደረሰባት መበልጸግዋን አቆመች።

ንጉሡም እንደ ፈቃዱ ያደርጋል፤ ራሱንም ከፍ ያደርጋል፤ ከአማልክትም ሁሉ በላይ ራሱን ያግዛል፤ በአማልክት አምላክም ላይ ድንቅ ነገር ይናገራል፤ ቁጣውም እስኪፈጸም ድረስ ይሳካለታል፤ ምክንያቱም የተወሰነው ይፈጸማል። ዳንኤል 11፡36።

1844 የ“መጨረሻው” ቍጣ መጨረሻ ነበር፤

እርሱም፣ እነሆ፣ በቍጣው መጨረሻ የሚሆነውን አሳውቅሃለሁ፤ ፍጻሜው በተወሰነው ጊዜ ይሆናልና። ዳንኤል 8፡19።

በዳንኤል ምዕራፍ አራት ውስጥ “ሰዓት” የሚለው ቃል ለመጀመሪያ ጊዜ የተጠቀመበት ስፍራ 1798ን ይወክላል፤ ይህም በእስራኤል ሰሜናዊ መንግሥት ላይ ከነበረው የእግዚአብሔር “ሰባት ዘመናት” ቍጣ “የመጀመሪያው” ፍጻሜ፣ በፍጻሜው ዘመን የመጀመሪያው መልአክ መልእክት መድረስ፣ እንዲሁም በ“ቀኖቹ መጨረሻ” የናቡከደነፆር “ሰባት ዘመናት” ማብቂያ ነበር።

“ሰዓት” የሚለው ቃል በዳንኤል ምዕራፍ አራት ውስጥ ለሁለተኛ ጊዜ መጠቀሙ 1844ን ይወክላል፤ ይህም በደቡባዊው የይሁዳ መንግሥት ላይ የነበረው የ“ሰባት ዘመናት” “የመጨረሻው” ቍጣ መጨረሻ ነበር። እንዲሁም የምርመራ ፍርድ መድረሱና የናቡከደነፆር የግል ፍርድ ነበር።

ምዕራፍ አንድ የሶስት-ደረጃ የፈተና ሂደትን ታሪክ ይለይታል፤ እናም የመጀመሪያውን የመልአኩን መልእክት በነሐሴ 11፣ 1840 የተሰጠውን ኃይል ይመልክታል። ምዕራፍ አራት በፍጻሜው ዘመን በ1798 የመጀመሪያው የመልአኩ መልእክት መድረሱን ይወክላል፤ እናም በምዕራፍ አንድ ላይ ሊደረገው ይገባል። ምዕራፍ አራት የመጀመሪያውን የመልአኩን መልእክትና የሚቀርበውን ፍርድ ማስጠንቀቂያውን ያጎላል፤ እናም ጥቅምት 22፣ 1844 እና የሦስተኛው የመልአኩ መልእክት መድረሱን ይመልክታል።

በአንድነት ሲታዩ፣ እነርሱ የአድቪንቲዥም ብቻ ሳይሆን የዩናይትድ ስቴትስም መጀመሪያን ይወክላሉ። ምዕራፍ አንድ እስከ ሦስት ደግሞ በአድቪንቲዥም መጨረሻ ያለውን ታሪክ እና የዩናይትድ ስቴትስን መጨረሻ ይመለከታሉ። ምዕራፍ አምስት እና የብልሻጸር ምስክርነትም ከእነዚያ የመጀመሪያዎቹ ሦስት ምዕራፎች ጋር ይጣጣማሉ።

ምዕራፍ አንድ፣ ከምዕራፍ አራት ጋር ተስማምቶ፣ የመጀመሪያውን መልአክ እንቅስቃሴ እና በ1798 በፍጻሜው ዘመን የዳንኤል መጽሐፍ በተፈታ ጊዜ ያለውን ታሪክ ይወክላል። በዚያን ጊዜ የተፈታው መልአክት በኡላይ ወንዝ ራጅይ ይምሰላል፤ ይህም በዳንኤል ምዕራፎች ሰባት፣ ስምንት እና ዘጠኝ ውስጥ የተካተተውን የእውቀት መጨመር ይወክላል።

በንጉሥ ቤልሻጽር መንግሥት በሦስተኛው ዓመት፣ በመጀመሪያ ከታየልኝ በኋላ ራጅይ ለእኔ፣ ለእኔ ለዳንኤል፣ ታየ። በራጅይም አየሁ፤ እያየሁም እንዲህ ሆነ፣ በዔላም አውራጃ ባለቸው በሱሳ ግንብ ውስጥ ነበርሁ፤ በራጅይም አየሁ፣ በኡላይም ወንዝ አጠገብ ነበርሁ። ዳንኤል 8፡1-2።

ምዕራፍ አንድ እስከ ሦስት፣ ከምዕራፍ አምስት ጋር ተያይዘው፤ የሦስተኛውን መልአክ እንቅስቃሴ እና በ1989 የዳንኤል መጽሐፍ የተፈታበትን ታሪክ ይወክላሉ። በዚያን ጊዜ የተፈታው መልአክት፣ በሂዴቄል ወንዝ ራጅይ ተምሳሌት ተደርጎ ቀርቧል፤ ይህም በምዕራፍ አሥር፣ አሥራ አንድ እና አሥራ ሁለት ውስጥ የተካተተውን የእውቀት መጨመር ይወክላል።

በመጀመሪያውም ወር በሃያ አራተኛው ቀን፣ በታላቁ ወንዝ አጠገብ ሳለሁ፣ እርሱም ሕዳክል ነው። ዳንኤል 10፡4።

ከነቡከደነጾርና ከብልጣሶር የወጣውን ሥርወ መንግሥት የሚመለከተውን ጥናታችን በሚቀጥለው ጽሑፍ እንቀጥላለን።

“የእግዚአብሔር ቃል እጅግ የቀረበ እና የጥልቅ ጥናት እንዲደረግበት አስፈላጊ ነው። በተለይም ዳንኤልና ራጅይ በሥራችን ታሪክ ውስጥ ከዚህ በፊት እንደሚኖሩት መጠን ትኩረት ሊሰጣቸው ይገባል። ስለ ሮማዊው ኅይልና ስለ ጳጳሳዊነት በአንዳንድ አቅጣጫዎች የምንናገረው ያነሰ ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን ነቢያትና ሐዋርያት በእግዚአብሔር መንፈስ መነሣሣት የጻፉትን ሰዎች እንዲመለከቱት ልንጠራ ይገባል። መንፈስ ቅዱስ ጉዳዮችን እንዲሁ አቀናብሮአቸዋል፤ በትንቢቱ መሰጠትም ሆነ በተገለጹት ክስተቶች ውስጥ የሰው ወኪል ከዓይን ውጭ እንዲቀመጥ፣ በክርስቶስ ውስጥ ተሰውሮ እንዲኖር፣ የሰማይ ጌታ እግዚአብሔርና ሕጉም ከፍ ከፍ እንዲደረጉ ለማስተማር።”

“መጽሐፈ ዳንኤልን አንብቡ። በዚያ የተወከሉትን መንግሥታት ታሪክ ነጥብ በነጥብ አስታውሱ። የመንግሥት ሰዎችን፣ ምክር ቤቶችን፣ ኃይላን ሠራዊቶችን ተመልከቱ፤ እግዚአብሔርም የሰውን ትዕቢት ለማዋረድ እና የሰውን ክብር በአፈር ላይ ለመጣል እንዴት እንደሠራ ይመልከቱ። ታላቅ ሆኖ የተወከለው እግዚአብሔር ብቻ ነው። በነቢዩ ራጅይ ውስጥ አንዱን ኃይል ገዥ ሲያወርድ ሌላውንም ሲያቆም ይታያል። እርሱ የዓለም ሁሉ ንጉሥ፣ ዘላለማዊ መንግሥቱን ሊያቆም ያለ፣ የዘመናት ጥንታዊ፣ ሕያው አምላክ፣ የጥበብ ሁሉ ምንጭ፣ የአሁኑ ገዥ፣ የወደፊቱ ገላጭ ሆኖ ተገልጧል። ሰው ነፍሱን ወደ ከንቱነት በማንሣቱ እንዴት ድሀ፣ እንዴት ደካማ፣ እንዴት አጭር ዕድሜ ያለው፣ እንዴት ስሕተተኛ፣ እንዴትም በደለኛ እንደሆነ አንብቡ እና ተረዱ።”

“መንፈስ ቅዱስ በኢሳይያስ አማካይነት ትኩረታችንን ወደ እግዚአብሔር፣ ወደ ሕያው አምላክ፣ እንደ ዋና የትኩረት ነገር ያመራናል—በክርስቶስ ውስጥ ወደ ተገለጠው እግዚአብሔር። ‘ሕፃን ተወልዶልናልና፣ ወንድ ልጅም ተሰጥቶናል፤ አለቅነትም በትከሻው ላይ ይሆናል፤ ስሙም ድንቅ፣ መካር፣ ኃይል አምላክ፣ የዘላለም አባት፣ የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል’ [ኢሳይያስ 9፡6]።

በቀጥታ ከእግዚአብሔር ዳንኤል የተቀበለው ብርሃን በተለይ ለእነዚህ የመጨረሻ ዘመናት ተሰጥቶ ነበር። በኡላይና በሂዴቄል፣ በሺናር ታላላቅ ወንዞች ዳርቻ ያየው ራጅይ አሁን በመፈጸም ሂደት ላይ ነው፤ የተነገሩትም ክስተቶች ሁሉ በቅርቡ ወደ ፍጻሜ ይመጣሉ።

“የዳንኤል ትንቢቶች በተሰጡበት ጊዜ የአይሁድ ሕዝብ ያለበትን ሁኔታ አስቡ። እስራኤላውያን በምርኮ ውስጥ ነበሩ፤ ቤተ መቅደሳቸው ፈርሶ ነበር፤ የቤተ መቅደሱም አገልግሎት ተቋርጦ ነበር። ሃይማኖታቸው በመሥዋዕት ሥርዓት ሥነ ሥርዓቶች ላይ የተመሠረተ ነበር። የእውነተኛ አምልኮን መንፈስ ሳይይዙ ውጫዊ ቅርጾችን ሁሉ ከሁሉ በላይ አስፈላጊ አድርገው ነበር። አገልግሎታቸው በአሕዛብ ልማዶችና ልምምዶች ተበላሽቶ ነበር፤ የመሥዋዕት ሥነ ሥርዓቶችንም በሚፈጽሙበት ጊዜ ከጥላው በላይ ወደ እውነተኛው ነገር አይመለከቱም ነበር። ለሰዎች ኃጢአት እውነተኛው መሥዋዕት የሆነውን ክርስቶስ አላስተዋሉም ነበር። ጌታ ውጫዊ ሥነ ሥርዓቶች የሃይማኖታቸው አጠቃላይ ድምር እንዳይሆኑ ሕዝቡን ወደ ምርኮ ለማምጣትና በቤተ መቅደሱ ያለውን አገልግሎት ለማቋረጥ ሠራ። መርሆቻቸውና ልምምዶቻቸው ከአሕዛብነት ሊነጹ ይገባ ነበር። ሥነ ሥርዓታዊው አገልግሎት ቆመ፣ ይህም የልብ አገልግሎት እንደገና እንዲነቃ ነበር። ውጫዊው ክብር ተወገደ፣ ይህም መንፈሳዊው እንዲገለጥ ነበር።” Manuscript Releases, volume 16, 333, 334.